

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brandtillbud i transformatorer till lampor och dataskärmar.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Brandutredare Claes Tornberg.

HÄNDELSE

Säkerhetschefen på ett större bankkontor i centrala X-stad kontaktade vår brandinspektör NN med anledning av tillbud i några transformatorer. En lampttransformator uppvisade en distinkt smältskada och risken för utvecklad brand i transformatorn har förelegat. Nu kände personalen på kontoret hur det luktade bränd plast från transformatorn som var monterad på undersidan av en skrivbordsskiva.

Den andra typen av transformator, som betjänade MultiQ-dataskärmar, hade en smältskada på plasthöljet. Sex transformatorer med samma smältskada hittades vid en kontrollronda.

Tillsammans med bankens säkerhetschef företog jag en inspektionsrunda i de aktuella lokalerna. Flera missfärgade lampttransformatorer påträffades. Några var monterade under skrivbordsskivor, en del låg inkilade under dataskärmar och annan kontorsutrustning medan andra låg placerade direkt på golvet. Man torde lugnt konstatera att en brand i en transformator i denna miljö kunde ha åstadkommit ytterligt kostsamma skador. Även om kontoret är försett med automatiskt brandlarm skulle en nattlig incident hinna ställa till med stor skada innan räddningstjänsten är på plats. Det gäller ju för räddningspersonalen att vid ett larm snabbt orientera sig fram till rätt våning och sektion, då kan 10-15 minuter betyda omfattande skador.

Bankens åtgärd blir nu att placera lampttransformatorerna rätt, d.v.s antingen upphängda i det befintliga klämfästet eller fastsatta direkt på lampstativet, så att maximal luftcirkulation erhålles. Dessutom bör ju lamporna släckas när de inte behövs.

TRANSFORMATORER TILL MULTIQ-DATASKÄRMAR

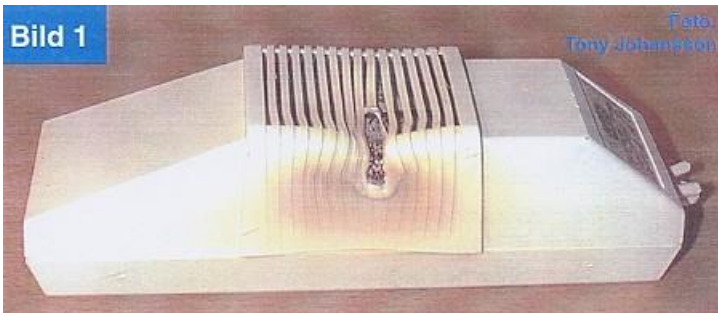
Vad avser denna transformator, beror sannolikt smältskadorna på dess ytterhöljen av något fabriktionsfel. Till skillnad från lampttransformatorerna var dessa inte placerade på ett sådant sätt att normal luftcirkulation hindrades, ej heller tillfördes värmen genom yttre påverkan. De skadade exemplaren har sänts till leverantören - tillverkaren för kontroll. Man bör alltså under tiden hålla ett extra öga på de aktuella transformatorerna.

BANKENS INTERNA REKOMMENDATION TILL DE ANSTÄLLDA

Grenuttag med strömbrytare

För att ytterligare minimera brandrisken kommer alla arbetsplatser som ej har grenuttag med strömbrytare till sin arbetsplats/dator att försees med en sådan. En dator som bara är avstängd med datorns avstängningsknapp drar ström ändå. Det finns beräkningar som säger att denna onödiga förbrukning är upp till 175 kWh per dator och år. För bankens del handlar detta om hundra tusentals kronor per år. Dessutom finns alltid en viss brandrisk, även om den är liten.

För oss som jobbar med förebyggande brandfrågor finns det alltså all anledning att beakta problemen. Och vad gäller de ytterst vanligt förekommande lampttransformatorerna så måste man ge akt på dessa under brandsynen samt tipsa användarna.

Lamptransformatorn

Transformatorn till MultiQ-dataskärm